МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 7

Матеріали

Звітної науково-практичної конференції
“Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми”
м. Київ, МАУП, 29 листопада 2018 р.

IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 14 листопада 2018 р.

Міжнародної наукової конференції
“Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку”
м. Київ, МАУП, 7 грудня 2018 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 10 від 31.10.18)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 7: Матеріали. звітн. наук.-практ. конф. "Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми", 29 листопада 2018 р.; IV Всеукр. наук.-практ. конф. "Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції", 14 листопада 2018 р.; Міжнар. наук. конф. "Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку", 7 грудня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2018. — 372 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2018

Кириченко Г. В.
Понятійно-категоріальний апарат у сфері формування іміджу органів державної влади *98*

ЮРИДИЧНІ ПИТАННЯ

Кислий А. М.
Шляхи підвищення професіоналізму працівників Національної поліції України як чинника ефективної правоохоронної діяльності *102*

Литвиненко В. І., Ношадха Сем
Участь України в міжнародно-правовій системі боротьби з корупцією у сфері спорту *104*

Юлдашев О. Х., Клюєва Є. М.
Адміністративно-правове регулювання водного транспорту України в умовах євроінтеграції *107*

Заросило В. О., Заросило В. В.
Окремі питання захисту прав людини в Україні *109*

Нікітченко В. В.
Проблеми реформування інституту адвокатури України *111*

Філь І. М.
Дискусії захисту дитячої моралі від пропаганди нетрадиційних сексуальних відносин засобами кримінального права *113*

Медвідь Ф. М.
Реформування публічного адміністрування національної безпеки України: європейський вимір *116*

Бортник В. А.
Механізм підвищення ефективності державного управління *119*

Веклич В. О.
До питання щодо потенціалу використання досвіду давньоримської держави при коригуванні державотворення в Україні *123*

Лісовська Ю. П.
Правові питання евтаназії в сучасній кіберінфраструктурі здоров'я людини та громадянина *126*

Миколаєць В. А.
Типові та зразкові справи як новий інститут адміністративного судочинства *130*

Шашкова-Журавель І. О.
Участь Міжнародної організації праці в системі захисту трудових прав домашніх працівників *133*

Міхатуліна О. М.
Механізм захисту прав споживачів *136*

Мельниченко Я. Б., Медвідь Ф.М., Курчина Т. О., Твердохліб А. І.
Шляхта як історико-культурний феномен *139*

Медвідь Ф. М., Чорна М. Ф., Медвідь А. М.
Політико-правова доктрина Мирослава Поповича *142*

І. О. ШАШКОВА-ЖУРАВЕЛЬ
д-р філос. в галузі права, НН ІП МАУП

УЧАСТЬ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ В СИСТЕМІ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ДОМАШНІХ ПРАЦІВНИКІВ

Слід зазначити, що на даному етапі для багатьох держав світу актуальним залишається питання подолання дискримінації домашніх працівників в трудових правовідносинах. Провідником зусиль щодо створення на універсальному рівні нормативного підґрунтя захисту праці домашніх працівників є Міжнародна організація праці.

Характеризуючи універсальну міжнародно-правову систему захисту трудових прав домашніх працівників, можна стверджувати, що ключове значення для її розвитку відіграли міжнародно-правові акти, прийняті Міжнародною організацією праці в 2011 році – Конвенція МОП № 189 "Про гідну працю домашніх працівників (фрілансерів)", а також однойменна Рекомендація МОП № 201. Наголошуючи на важливості вказаних міжнародно-правових актів для захисту праці трудящих в неформальному секторі зайнятості, Генеральний директор Міжнародної організації праці, станом на 2011 рік, Хуан Сомавія зазначив, що "вперше дію норм Міжнародної організації праці будо поширено на неформальну економіку, що є проривом великого історичного значення" [1].

Вказаною Конвенцією для працівників домогосподарств передбачені фундаментальні трудові права та гарантії, які є рівними тим, що поширюються на працівників традиційних форм зайнятості. Так, відповідно до статті 3 Конвенції на держави-учасниці покладається обов'язок вживати заходи для забезпечення можливості застосування щодо домашніх працівників та реалізації ними таких основоположних принципів та прав у сфері праці як:

- права на ведення колективних переговорів та свободу асоціації у сфері праці (що реалізується та забезпечується шляхом створення державами можливостей для функціонування представницьких організацій, федерацій та конфедерацій працівників та роботодавців);
- заборони примусової праці та будь-яких форм дитячої праці;
- неприпустимості будь-яких форм дискримінації у сфері праці.

Також, Конвенцією передбачено наступні зобов'язання держав-учасниць щодо вжиття низки заходів з метою забезпечення трудових прав домашніх працівників та захисту їх праці від зловживань з боку роботодавців, зокрема:

- забезпечення можливості домашнім працівникам, що досягли мінімального віку для прийняття на роботу, але є молодшими 18 річного віку поєднувати виконувану ними домашню працю та здобуття обов'язкової освіти, а також можливості вказаних працівників здобувати подальшу освіту та проходити належну професійну підготовку;
- захист права домашніх працівників на належне інформування про умови праці та зайнятості;
- забезпечення ефективного захисту домашніх працівників від усіх форм насильства, зловживань та домагань з боку роботодавців;
- захист права домашніх працівників на гідні умови праці, а у випадку їх проживання в домогосподарстві – їх права на недоторканість приватного життя та гідні побутові умови;

- захист домашніх працівників, які проживають у домогосподарстві від примусу залишатися в домогосподарстві в періоди свого щоденного, щотижневого або щорічного відпочинку;
- забезпечення поширення на домашніх працівників положень про мінімальну заробітну плату та оплату їх праці без дискримінації за ознакою статі;
- забезпечення, шляхом врахування специфіки домашньої праці, права домашніх працівників на здорові та безпечні умови праці;
- забезпечення ефективного захисту домашніх працівників-мігрантів, що працевлаштовані приватними агентствами зайнятості від різних форм зловживань та недобросовісної практики [2].

Варто вказати на те, що з метою деталізації положень вище досліджуваної Конвенції Міжнародною організацією праці в 2011 році було прийнято Рекомендацію № 201 "Про гідну працю домашніх працівників", що містить ряд пропозицій урядам держав, спрямованих на захист трудових відносин за участю домашніх працівників (фрілансерів).

Важливо, що окрема увага у вказаній Рекомендації приділяється питанню захисту домашніх працівників від будь-яких форм дискримінації у сфері праці. Зокрема, Рекомендацією передбачено, що проведення медичних аналізів домашніх працівників, у зв'язку із їх роботою, в обов'язковому порядку повинно відповідати вимогам Зведення практичних правил МОП "Захист особистих даних про працівників" та передбачає дотримання принципу недоторканості приватного життя, а також конфіденційності особистих даних домашніх працівників.

Також, згідно Рекомендації державам пропонується приділяти особливу увагу потребам домашніх працівників молодше вісімнадцятирічного віку, що включає наступні питання регулювання їх праці:

- обмеження роботи, що потребує надмірних психологічних або фізичних зусиль;
- заборону нічної праці;
- запровадження або удосконалення механізмів забезпечення моніторингу умов праці вказаної категорії працівників.

Крім вище вказаних положень, Рекомендацією передбачено достатньо важливі заходи, вжиття яких державами сприятиме посиленню ефективності системи захисту праці домашніх працівників (фрілансерів). Вказані заходи, зокрема, включають:

- розгляд доцільності запровадження механізму захисту домашніх працівників від насильства, домагань та зловживань, що включатиме доступні для домашніх працівників способи подачі таких скарг для реєстрації вказаних ситуацій, які обов'язково повинні бути предметом судового розгляду;
- забезпечення щотижневого відпочинку для домашніх працівників тривалістю не менше двадцяти чотирьох годин поспіль;
- визначення в національному законодавстві та колективних договорах підстав, за наявності яких домашнім працівникам в період їх щотижневого або щоденного відпочинку може бути запропоновано вийти на роботу, а також встановлення адекватних періодів компенсаційного відпочинку, на який домашні працівники матимуть право не залежно від одержання ними фінансової компенсації;
- розгляд доцільності розробки типового трудового договору для домашніх працівників на підставі консультацій з представницькими організаціями працівників та роботодавців;
- забезпечення негайного погашення будь-якої заборгованості щодо найманого працівника у випадку припинення трудових правовідносин;

- забезпечення можливості домашніх працівників, що проживають у домогосподарстві, у випадку припинення трудових відносин за ініціативою роботодавця, з причин не пов'язаних із трудовою дисципліною, вчасно одержати повідомлення про звільнення та вільний час для пошуку нової роботи [3].

Таким чином, вище зазначене дає підстави констатувати наявність ґрунтовного масиву розроблених в рамках МОП міжнародно-правових норм щодо захисту праці домашніх працівників. Забезпечення ефективної реалізації досліджуваних міжнародно-правових норм на національному рівні, насамперед, потребує активізації співпраці уряду, профспілок та організацій роботодавців щодо розробки дієвого механізму протидії будь-яким формам дискримінації, насильства, та зловживань в трудових відносинах стосовно працівників домогосподарств.

Джерела

1. Сорокіна Н. Трудові права "надомників" та офісного персоналу зрівняють? Режим доступу: https://economics.unian.ua/soc/509064-trudovi-prava-nadomnikiv-ta-ofisnogo-personalu-zrivnyayut.html
2. Про гідну працю домашніх працівників (фрілансерів). Конвенція Міжнародної організації праці № 189 від 16 червня 2011 року. Конвенції та рекомендації МОП. Київ, 1997 р. 387 с.
3. Про гідну працю домашніх працівників. Рекомендація Міжнародної організації праці № 201 від 16 червня 2011 року. Конвенції та рекомендації МОП. Київ, 1997 р. 387 с.